

บทที่ 4

ผลการทดลอง

การเปรียบเทียบผลการใช้ปุ๋ยมูลสัตว์จาก โค ไก่และสุกรในการพัฒนาการปลูกบวบเหลี่ยม สายพันธุ์การค้า วางแผนการทดลองแบบสุ่มสมบูรณ์(Completely randomized design) ปลูกบวบเหลี่ยมลงในแปลงโดยใช้ระยะห่างระหว่างหลุม 25×35 เซนติเมตร จำนวนต้นต่อแปลง 16 ต้น/แปลง จำนวนแปลงทดลองทั้งหมด 4 แปลงรวมต้นพันธุ์บวบเหลี่ยมทั้งหมด 64 ต้น พันธุ์บวบลูกผสมที่ใช้เป็นพันธุ์ลูกผสม ศึกษาข้อมูลในด้านการเจริญเติบโต ได้แก่ ความสูงของเถาบวบ (เซนติเมตร) ความกว้างของใบ (เซนติเมตร) ด้านผลผลิต ได้แก่ การติดผล การติดดอก ความยาวของผลบวบ น้ำหนักผลของบวบ เส้นผ่านศูนย์กลาง

ตอนที่ 1 ศึกษาเปรียบเทียบผลการใช้ปุ๋ยมูลสัตว์จาก โค ไก่และสุกรในการพัฒนาการปลูกบวบเหลี่ยมเพื่อการค้า

ตารางที่ 1 ข้อมูลความสูงของเถาบวบเหลี่ยมที่อายุการปลูก 20,30 และ 40 วัน

กรรมวิธี	ความสูงของเถาบวบเหลี่ยม (เซนติเมตร)		
	อายุการปลูก		
	20 วัน	30 วัน	40 วัน
(T1) = ไม่ใส่ปุ๋ย	9.19 ^d	61.00 ^d	95.59 ^d
(T2) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกัน หลุม และใส่ปุ๋ยมูลวัว อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง	21.89 ^a	192.76 ^a	222.81 ^a
(T3) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกัน หลุม และใส่ปุ๋ยมูลไก่ อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง	19.22 ^c	124.06 ^c	153.88 ^c
(T4) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกัน หลุม และใส่ปุ๋ยมูลสุกร อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง	21.81 ^b	151.81 ^b	184.88 ^b
F-(test)	**	*	*
CV.%	61.09	54.93	44.43

หมายเหตุ**=แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.01$), *= แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$), ns= ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

จากตารางที่ 4.1 ความสูงของเถาบบวบเหลี่ยมที่มีอายุ 20, 30, และ 60 วัน การปลูกโดยกรรมวิธีที่ใส่ปุ๋ยต่างกัน ทั้ง 4 กรรมวิธี พบว่า ในช่วงอายุ 20 วัน มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.01$) แต่ในช่วง 30 และ 40 วัน พบว่า มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$) มีแนวโน้มว่าการใส่ปุ๋ย (T2) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลวัว อัตรา 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง มีค่าเฉลี่ยความสูงของเถาบบวบเหลี่ยมสูงสุดเท่ากับ 222.81 เซนติเมตร รองลงมาคือปุ๋ย (T4) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลสุกร อัตรา 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง มีค่าเฉลี่ยความสูงของเถาบบวบเหลี่ยม เท่ากับ 184.88 เซนติเมตร ปุ๋ย (T3) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลไก่ อัตรา 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง มีค่าเฉลี่ยความสูงของเถาบบวบเหลี่ยม เท่ากับ 153.88 เซนติเมตร และปุ๋ย (T1) = ไม่ใส่ปุ๋ย มีค่าเฉลี่ยความสูงของเถาบบวบเหลี่ยมต่ำที่สุด เท่ากับ 95.59 เซนติเมตร ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ข้อมูลความกว้างของใบบวบเหลี่ยมที่อายุการปลูก 20,30 และ 40 วัน

กรรมวิธี	ความกว้างของใบบวบเหลี่ยม (เซนติเมตร)		
	อายุการปลูก		
	20 วัน	30 วัน	40 วัน
(T1) = ไม่ใส่ปุ๋ย	7.22 ^d	7.88 ^d	10 ^d
(T2) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลวัว อัตรา 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง	11.25 ^a	13.16 ^b	14.94 ^b
(T3) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลไก่ อัตรา 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง	10.57 ^c	12.41 ^c	14.50 ^c
(T4) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลสุกร อัตรา 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง	10.89 ^d	14.03 ^a	16.50 ^a
F-(test)	**	*	*
cv.%	25.92	35.02	39.32

หมายเหตุ **=แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.01$), *= แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$), ns= ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

จากตารางที่ 4.2 ความกว้างของใบบวบเหลี่ยมที่มีอายุ 20, 30, และ 40 วัน การปลูกโดยกรรมวิธีที่ใส่ปุ๋ยต่างกัน ทั้ง 3 กรรมวิธี พบว่า มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.01$) แต่ในช่วง 30 และ 40วัน มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$) แต่มีแนวโน้มว่าการใส่ปุ๋ย (T4) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลสุกร อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง มีค่าเฉลี่ยความกว้างของใบต้นบวบเหลี่ยม เท่ากับ 16.50 เซนติเมตร รองลงมาคือใส่ปุ๋ย (T2) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลวัว อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง มีค่าเฉลี่ยความกว้างของใบต้นบวบเหลี่ยม เท่ากับ 14.94 เซนติเมตร ใส่ปุ๋ย (T3) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลไก่ อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง มีค่าเฉลี่ยความกว้างของใบต้นบวบเหลี่ยม เท่ากับ 14.50 เซนติเมตร และใส่ปุ๋ย(T1) = ไม่ใส่ปุ๋ย มีค่าเฉลี่ยความกว้างของใบต้นบวบเหลี่ยม เท่ากับ 10 เซนติเมตร ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ข้อมูลการติดดอกของบวบเหลี่ยมที่อายุการปลูก 20และ30 วัน

กรรมวิธี	การติดดอกของบวบเหลี่ยม (ดอก)	
	อายุการปลูก	
	25 วัน	30 วัน
(T1) = ไม่ใส่ปุ๋ย	ไม่มีผลผลิต ^c	ไม่มีผลผลิต ^d
(T2) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลวัว อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง	3 ^a	4 ^a
(T3) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลไก่ อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง	3 ^a	1.50 ^c
(T4) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลสุกร อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง	2 ^b	3 ^b
F-(test)	ns	*
CV.%	84.84	77.45

หมายเหตุ**=แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.01$), *= แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$), ns= ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

จากตารางที่ 4.3 ข้อมูลการติดดอกของบวบเหลี่ยมที่อายุการปลูก 20และ30 วัน การปลูกโดยกรรมวิธีที่ใส่ปุ๋ยต่างกัน ทั้ง 4 กรรมวิธี พบว่า แต่ในช่วง 30 วัน มีความแตกต่างทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p>0.05$) และในช่วงอายุ25วัน ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p>0.05$) มีแนวโน้มว่าการใส่ปุ๋ย (T2) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลวัว อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง มีค่าเฉลี่ยการติดดอกของบวบเหลี่ยม คือ 4 ดอก รองลงมาคือใส่ปุ๋ย(T4) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลสุกร อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง มีค่าเฉลี่ยการติดดอกของบวบเหลี่ยม คือ 3 ดอก ใส่ปุ๋ย (T3) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลไก่ อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง มีค่าเฉลี่ยการติดดอกของบวบเหลี่ยม คือ 1.50 ดอก และที่ต่ำที่สุดคือ ใส่ปุ๋ย (T1) = ไม่ใส่ปุ๋ย ไม่มีการติดดอกของบวบเหลี่ยม ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ข้อมูลการติดผลของบวบเหลี่ยมที่อายุการปลูก 40และ50 วัน

กรรมวิธี	จำนวนผลของบวบเหลี่ยม	
	อายุการปลูก	
	40 วัน	50 วัน
(T1) = ไม่ใส่ปุ๋ย	ไม่ติดผล ^c	ไม่ติดผล ^d
(T2) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลวัว อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง	3.50 ^a	3.00 ^a
(T3) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลไก่ อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง	2.50 ^b	2.00 ^b
(T4) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลสุกร อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง	3.50 ^a	1.50 ^c
F-(test)	Ns	Ns
CV.%	67.14	86.19

หมายเหตุ**=แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p<0.01$), *= แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p<0.05$), ns= ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p>0.05$)

จากตารางที่ 4.4 การติดผลของบวบเหลี่ยมที่อายุการปลูก 40 และ 50 วัน การปลูกโดยกรรมวิธีที่ใส่ปุ๋ยต่างกัน ทั้ง 4 กรรมวิธี พบว่า ในช่วงอายุ 40 และ 50 วัน ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p>0.05$) มีแนวโน้มว่าการใส่ปุ๋ย (T2) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลวัว อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง มีค่าเฉลี่ยการติดผลของบวบเหลี่ยมคือ 3.50 ผล รองลงมาคือใส่ปุ๋ย (T4) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลสุกร อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง มีค่าเฉลี่ยการติดผลของบวบเหลี่ยม คือ 3.50 ผล รองลงมาคือใส่ปุ๋ย (T3) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลไก่ อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง มีค่าเฉลี่ยการติดผลของบวบเหลี่ยม คือ 2.50 ผล และใส่ปุ๋ย (T1) = ไม่ใส่ปุ๋ย ไม่มีการติดผลของบวบเหลี่ยม ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ข้อมูลความยาวเฉลี่ยรวมของผลบวบเหลี่ยมหลังการเก็บเกี่ยว 60 วัน

กรรมวิธีการทดลอง	ความยาวของผลบวบเหลี่ยม
	(เซนติเมตร) หลังการเก็บเกี่ยว 60 วัน
(T1) = ไม่ใส่ปุ๋ย	ไม่มีการติดผล ^d
(T2) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลวัว อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง	14.19 ^b
(T3) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลไก่ อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง	14.33 ^a
(T4) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลสุกร อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง	5.3 ^c
F-(test)	Ns
CV.%	91.60

หมายเหตุ**=แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p<0.01$), *= แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p<0.05$), ns= ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p>0.05$)

จากตารางที่ 4.5 ความยาวของผลบวบเหลี่ยมหลังการเก็บเกี่ยว 60 วัน การปลูกโดยกรรมวิธีที่ใส่ปุ๋ยต่างกัน ทั้ง 4 กรรมวิธี พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p>0.05$) แต่มีแนวโน้มว่าการใส่ปุ๋ย (T2) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลวัว อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/

ครั้ง มีค่าเฉลี่ยความยาวของผลบวบเหลี่ยม เท่ากับ 185.50 เซนติเมตร รองลงมาคือใส่ปุ๋ย (T3) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลไก่ อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง มีค่าเฉลี่ยความยาวของผลบวบเหลี่ยม เท่ากับ 129 เซนติเมตร ใส่ปุ๋ย(T4) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลสุกร อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง มีค่าเฉลี่ยความยาวของผลบวบเหลี่ยม เท่ากับ 53 เซนติเมตร และที่ต่ำที่สุดคือ (T1) = ไม่ใส่ปุ๋ย ไม่มีการติดผลของบวบเหลี่ยมตามลำดับ

ตารางที่ 6 น้ำหนักสดเฉลี่ยรวมหลังการเก็บเกี่ยวที่อายุการปลูก 60 วัน

กรรมวิธี	น้ำหนักสดของบวบเหลี่ยม
	(กรัม) หลังการเก็บเกี่ยว 60 วัน
(T1) = ไม่ใส่ปุ๋ย	ไม่มีการติดผล ^d
(T2) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลวัว อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง	46.46 ^b
(T3) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลไก่ อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง	56.66 ^a
(T4) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลสุกร อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง	42.5 ^c
F-(test)	ns
CV.%	68.65

หมายเหตุ**=แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.01$), *= แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$), ns= ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

จากตารางที่ 4.6 น้ำหนักสดหลังการเก็บเกี่ยวที่อายุการปลูก 60 วัน การปลูกโดยกรรมวิธีที่ใส่ปุ๋ยต่างกัน ทั้ง 4 กรรมวิธี พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$) มีแนวโน้มว่าการใส่ปุ๋ย(T2) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลวัว อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง มีค่าน้ำหนักเฉลี่ยรวมผลบวบเหลี่ยมสดคือ 604 กรัม รองลงมาคือใส่ปุ๋ย(T3) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลไก่ อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง มีค่าน้ำหนักเฉลี่ยรวม

ผลบวบเหลี่ยมสด คือ 510 กรัมใส่ปุ๋ย(T4) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลสุกร อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง มีค่าน้ำหนักเฉลี่ยรวมผลบวบเหลี่ยมสด คือ 425 กรัม และใส่ปุ๋ย (T1) = ไม่ใส่ปุ๋ย ไม่มีการติดผลของบวบเหลี่ยม ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ข้อมูลเส้นรอบวงเฉลี่ยรวมของบวบเหลี่ยมหลังจากการเกี่ยว 60 วัน

กรรมวิธี	เส้นรอบวงของบวบเหลี่ยม
	(เซนติเมตร)
	หลังการเกี่ยวเกี่ยว 60 วัน
(T1) = ไม่ใส่ปุ๋ย	ไม่มีการติดผล ^d
(T2) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลวัว อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง	1.861 ^c
(T3) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลไก่ อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง	1.987 ^b
(T4) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลสุกร อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง	2.243 ^a
F-(test)	*
CV.%	70.78

หมายเหตุ**=แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.01$), *= แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$), ns= ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

จากตารางที่ 4.7 ข้อมูลเส้นรอบวงของบวบเหลี่ยมหลังจากการเกี่ยว 60 วัน การปลูกโดยกรรมวิธีที่ใส่ปุ๋ยต่างกัน ทั้ง 4 กรรมวิธี พบว่า ในช่วงอายุ 60 วัน หลังการเกี่ยวเกี่ยวมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$) แต่มีแนวโน้มว่าการใส่ปุ๋ย (T2) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลวัว อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง มีค่าเฉลี่ยเส้นรอบวงของบวบเหลี่ยม คือ 24.20 เซนติเมตร รองลงมาคือใส่ปุ๋ย (T4) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลสุกร อัตรา ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง มีค่าเฉลี่ยเส้นรอบวงของบวบเหลี่ยม คือ 17.95 เซนติเมตร ใส่ปุ๋ย (T3) = ใส่ปุ๋ยเคมีอะโกรเพตสูตร 15-15-15 รองกันหลุม และใส่ปุ๋ยมูลไก่อัตรา

ระบุ 15 กรัม/ 1 ต้น/ครั้ง มีค่าเฉลี่ยเส้นรอบวงของบวบเหลี่ยม คือ 15.90 เซนติเมตร และใส่ปุ๋ย (T1)
= ไม่ใส่ปุ๋ย ไม่มีการติดของผลบวบเหลี่ยม ตามลำดับ